

Motion till riksdagen

1988/89:U545

av Lars Werner m. fl. (vpk)

Stöd till Palestinas folk

Palestina lever. Efter ett års uppror mot ockupationsmakten på Västbanken och i Gazaområdet utropades den palestinska staten den 15 november. FN erkänner Palestina med observatörsstatus. Detta är en seger för principen om folkens självbestämmanderätt, som första gången triumferade i Nordamerika. Detta första antikoloniala uppror ledde till upprättandet av Förenta staterna. Det var framsynt av det dåtida Sveriges statsmän att gå i spetsen och erkänna den nya staten, som andra land efter Frankrike.

Palestina är en realitet, vilket alla måste inse, även Israel. Palestinierna har nu en stat med angivna gränser efter att PLO:s nationalråd erkände FN-resolutionerna 181, 242, 338. En regering kommer att väljas inom kort. Det kan inte råda något tvivel om vem som kontrollerar Palestinas territorium. Palestinierna har för hela världen visat att de är herrar i eget land, även om detta är ockuperat. Israels makt är enbart den som vapnen ger, ockupationsarméns makt. Så återstår frågan om huvudstad, där båda staterna gör anspråk på Jerusalem. PLO har emellertid visat vilja att samleva med Israel i denna för båda heliga stad, möjligen under FN-kontroll.

Internationell fredskonferens

Nu måste Palestinas folk få fred. Den mer än tjugo år långa ockupationen måste upphöra. Den dialog som inletts mellan PLO och USA och som den svenska regeringen medverkat till att få till stånd innebär att en fredskonferens med de fem ständiga medlemmarna av säkerhetsrådet och med Palestina som jämlik part har kommit ett gott stycke närmare sitt förverkligande. En internationell konferens om fred i Mellanöstern kan hållas under FN:s överhöghet så snart Israel uppger sitt villkor att vilja bestämma vilka som ska företräda det palestinska folket.

Israel kan få fred och säkra gränser. Men då måste ockupationen upphöra.

Val ska hållas under FN:s överinseende, medan de israeliska trupperna stannar i kasernerna för att därefter dras tillbaka under FN-observation. Om Israel fruktar för sin säkerhet – vilket är orimligt med tanke på de militära styrkeförhållandena – har PLO sagt sig vara villigt acceptera FN-kontroll.

Ockupationsmakten och folkrätten

Hela världen har upprörts av den israeliska krigsmaktens brutala framfart i de ockuperade områdena med plastkolor, gummiklädda järnkolor, glas-

splitterkolor. Obeväpnade civila skjuts, torteras och misshandlas till döds. Soldater för krig mot barn. Palestiniernas hus raseras. Palestinier förnedras, diskrimineras, berövas sin egendom, deporteras.

Allt detta strider mot förpliktelsen att upprätthålla aktningen för folkrätten, som Israel iklätt sig genom sitt FN-medlemskap. Israel bryter flagrant mot FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, som säger: "Ingen må godtyckligt anhållas, fängslas eller landsförvisas" (art 9) och förbjuder diskriminering. "Ingen må utsättas för tortyr eller grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning." (art 5) "Envar har rätt att lämna varje land, inbegripet sitt eget, och att återvända till sitt land." (art 13:2) "Envar har rätt till en nationalitet." (art 15:1) "Ingen må godtyckligt berövas sin egendom" (art 17:2).

Artikel 2 i förklaringen stipulerar: "Ingen åtskillnad må vidare göras på grund av den politiska, juridiska eller internationella ställning, som intages av det land eller det område, till vilket en person hör, vare sig detta land eller område är oberoende, står under förvaltarens skap, är icke självstyrande eller är underkastat någon annan begränsning av sin suveränitet."

Israel bryter mot alla dessa förpliktelser och fler till. Då är det rätt att göra uppror. Själva motiveringen för de mänskliga rättigheterna, som står i förklaringens inledning, är att det är väsentligt att de mänskliga rättigheterna skyddas genom lagens överhöghet "för att icke människan skall tvingas att som en sista utväg tillgripa uppror mot tyranni och förtryck".

Omvärlden måste tvinga Israel att efterleva folkrätten. Sverige bör ta initiativ till förbud mot plast-, splitter- och gummikolor.

Palestinabiståndet

FN:s hjälporganisation för palestinaflyktingar (UNWRA) måste få ökade medel för sin verksamhet, speciellt på Västbanken och i Gazaområdet. Behovet av sjukvård ökar när så många palestinier skadas. Det finns väldiga behov av bistånd för återuppbyggnad. Hjälpn bör i ökad utsträckning administreras av palestinerna själva, som visat sig helt kapabla att sköta alla samhällsfunktioner. De driver redan sina egna sjukhus, skolor osv i Libanon.

Vpk ser med tillfredsställelse på höjningen av UNWRA:s budget och regeringens förslag att öka det svenska bidraget med 18 miljoner kr. Men med tanke på de aktuella behoven föreslår vi i vår biståndsmotion en ytterligare höjning med 20 miljoner kr. för UNWRA:s särskilda program på Västbanken och i Gazaområdet.

Handel med palestinerna

Citrusfrukter från palestinska odlare importeras i dag till Sverige via Israel. Däremot har EG tecknat ett handelsavtal med Israel som möjliggör import direkt från palestinska frukt- och grönsaksodlare. Den första skeppslasten avgick den 5 december med grapefukt märkt "Gaza Top" av totalt 16 000 ton citrusfrukter, som de palestinska odlarna ska leverera till EG. Det är cirka 20 % av deras årsproduktion. Den distribuerades i Nederländerna, Belgien, Västtyskland, Frankrike och Danmark.

Sverige bör ta ett liknande initiativ och teckna avtal om direktimport av frukt och grönsaker från palestinska odlare på Västbanken och i Gaza.

Mot. 1988/89
U545

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen uttalar sig för en internationell fredskonferens om Mellanöstern under FN:s överhöghet med säkerhetsrådets fem ständiga medlemmar som deltagare och Palestina som jämlik part,
2. att riksdagen begär att regeringen tar initiativ i FN och dess kommission för de mänskliga rättigheterna för att påtala Israels brott mot folkrätten och de utfästelser som följer med FN-medlemskapet,
3. att riksdagen begär att regeringen tar initiativ för att påskynda ett internationellt förbud mot inhumana vapen som plast- och splitterkulor,
4. att riksdagen begär initiativ av regeringen för att möjliggöra direktimport av palestinska produkter.

Stockholm den 25 januari 1989

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Hans Petersson (vpk)